

(nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos sudarytojo pavadinimas kilmininko linksniu)

NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO VERTINIMO TARYBA
A K T A S

2025-11-26

data

Nr.

DMLA7ENP70

Vilnius

vieta

Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba (toliau – Taryba) s u d a r y t a

(teisės akto sudarytojas kilmininko linksniu, data, dokumento rūšis įnagininko linksniu, „Nr.“ ir jo registracijos numeris)

Taryba, s u s i d e d a n t i i š
pirmininko (-ės)

Nėra duomenų

ir narių:

(vardas ir pavardė kilmininko linksniu)

Nėra duomenų

(vardai ir pavardės kilmininko linksniu, asmenis nurodyti per kablelį)

v a d o v a u d a m a s i Tarybos nuostatais, patvirtintais

(teisės akto sudarytojas kilmininko linksniu, data, dokumento rūšis įnagininko linksniu, „Nr.“ ir jo registracijos numeris, dokumentus nurodyti per kablelį)

n u s t a t o, kad:

1. Nekilnojamoji kultūros vertybė (toliau – vertybė) registruojama Kultūros vertybių registre (toliau – Registras) kaip:

☒ pavienis kultūros paveldo objektas (toliau – objektas)

☐ kompleksinis objektas (toliau – kompleksas),
kurį sudarantys objektai registruojami savarankiškai

☐ kultūros paveldo vietovė (toliau – vietovė)

pažymėti tik vieną

2. Pavienis objektas yra:

☒ vieta ☐ statinys ☐ kitas nekilnojamasis
daiktas

(pažymėti tik vieną)

3. Komplexo dalys:

(kompleksą sudarantys objektai, jų kodai, priedo Nr.; objektus nurodyti per kabliataškį)

4. Vertybei suteikiamas pavadinimas su vardu ar vardais:

Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

5. Vertybei suteikiamas pavadinimas:

užkasimo vieta ir kapai

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

6. Vertybė yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adreso objektą:

(gatvės pavadinimas ir jos tipas) (g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)	(pastato) (Nr.)	(korpuso) (Nr.)
Debeikiai (mstl.) (gyvenamoji vietovė ir jos tipas) (vs., k., gelež. st., mstl., m.)	Debeikių sen. (seniūnija)	Anykščių rajono sav. (savivaldybė ir jos tipas) (r., m., sav.)

7. Vertybės () vertingosios savybės yra:

7.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **partizanų: Povilo Mikšio; Jono Banio; Povilo Kemeikio; Prano Maslausko; Vinco Ražansko (Rožansko); Andriaus Velėniaus; Jono Vilučio; Stasio Vilučio; Boleslovo Zabulionio-Šarūno; Albino Jakštonio-Vytenio; Elenos Tylaitės-Birutės; Juozo Gutausko; Kazio Milevičiaus, spėtina, Julijos Rutkauskaitės ir kitų, neišaiškintų, partizanų palaikai (-; -; -; 2025 m.); reljefas (lygus, būklė gera; TRP, FF Nr. 1-11; 2025 m.);**

7.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius - **1944-1947 m. Debeikių vlsč. priklausė Utenos apskrčiai, nuo 1948 m. - Anykščių aps., nuo 1950 m. - Anykščių r. 1945-1952 m. dabartinės Debeikių seniūnijos teritorijoje veikė Vytauto apygardos Liūto rinktinės Beržo ir Jovaro kuopų partizanai. Debeikių apylinkėse žuvusius ar nužudytus partizanus niekino Debeikių mstl. aikštėje ir prie NKVD_MVD-MGB Debeikių vlsč. poskyrio pastato. Vėliau palaikus užkasdavo Debeikių mstl. kapinių teritorijoje arba dauboje šalia mstl. kapinių buvusiose žvyrdubėse. Remiantis Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro istorine-archyvine pažyma, žvyrdubėse šalia Debeikių mstl. kapinių liko žinomi užkasti: 1945-04-11 Aknysčių kaime kautynėse su NKVD karine grupe žuvę Povilo Mikšio būrio partizanai: Povilas Mikšys, g. 1918 m. Aknystos dvare, Debeikių vlsč., Utenos aps. Kalvis. Partizanauti pasitraukė 1944 m. Partizanų būrio vadas; Jonas Banys, g. 1909 m. Dubiškių k., Andrioniškio vlsč., Panevėžio aps.; Povilas Kemeikis, g. 1922 m., Sindrių k., Debeikių vlsč., Utenos aps.; Pranas Maslauskas, g. 1920 m., Mičionių k., Debeikių vlsč., Utenos aps.; Vincas Ražanskas (Rožanskas), g. 1911 m., gyv. Aknysčių k., Debeikių vlsč., Utenos aps.; Andrius Velėnis, g. 1920 m. Sterkiškio k., Debeikių vlsč., Utenos aps. Tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Lietuvos šaulių sąjungos narys. Partizanų būrio vadas; Jonas Vilutis, g. Medinų k., Debeikių vlsč., Utenos aps.; Stasys Vilutis, g. 1915 m. Medinų k., Debeikių vlsč., Utenos aps. 1950-03-23 verždamiesi iš partizanų rėmėjos Aleksandros Petronienės sodyboje, Plepiškių k., Leliūnų vlsč., Utenos aps., įrengtos slėptuvės-bunkerio ir kaudamiesi su MGB Debeikių vlsč. poskyrio sribais žuvo Vytautos apygardos Liūto rinktinės Beržo kuopos Aušros būrio partizanai: Boleslovas Zabulionis-Šarūnas, g. 1920-04-06 Pagirių k., Leliūnų vlsč., Utenos aps. 2000-02-03 Boleslovas Zabulionis pripažintas kariu savanoriu; Albinas Jakštonis-Vytenis, 1908 (1912) m. Šileikių k., Vyžuonų vlsč., Utenos aps.; Elena Tylaitė-Birutė, g. 1926 m. Ivonių k., Debeikių vlsč., Utenos aps. Nuo 1946 m. partizanų rėmėja: skalbė partizanų drabužius, ruošė jiems maistą. 1946 m. jos tėvų sodyboje buvo įrengtas partizanų bunkeris, kurį 1949-10-05 surado MGB. E. Tylaitė - pasitraukė partizanauti, tapo Vytauto apygardos Liūto rinktinės Beržo kuopos Aušros būrio partizane. 1998-10-12 E. Tylaitė pripažinta laisvės kovų dalyve. Kiti: Juozas Gutauskas, g. 1920 m. Šaltalaukių k., Anykščių vlsč., Utenos aps. Nuo 1944 m. Pavarių būrio, veikusio Anykščių vlsč. Pavarių ir Stakių k. apylinkėse, partizanas. 1946 m. legalizavosi. Pradėjus persekioti, vėl pasitraukė partizanauti. Žuvo 1946-06-13 (14) Rudoko sodyboje, Pagraužių k., Anykščių vlsč. kartu su ryšininke Julija Rutkauskaite; Kazys Milevičius, g. 1922 (1923) m. Prūdų k., Debeikių**

vlsč. Aušros būrio partizanas. Žuvo (susišprogdino) 1945-07-19 Prūdų (Šukiavietės) k., Milevičių klojime įrengtoje slėptuvėje. Debeikių mstl. kapinėse giminaičių rūpesčiu pastatyti įvairūs simboliniai kryžiai, paminklai.

(apibūdinimas, būklė, nuoroda į pridedamą fiksaciją, aprašymo data; nurodyti per kabliataškį)

(Tarybos akto, kuriuo anksčiau nustatytos vertingosios savybės ir apibrėžtos teritorijos ribos, data ir Nr.*)

8. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra kultūros paveldo statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablielį)

9. Nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje yra:

9.1. Pavienio objekto teritorijoje yra:

(pavienio objekto teritorijoje esantys vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

9.2. Komplexo teritorijoje yra:

(komplexo teritorijoje esantys vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

9.3. Vietovėje yra:

(į vietovę įeinančios vertybės, jų kodai; vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

10. Vertybės vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

☐ Archeologinis	☐ lemiantis reikšmingumą		
☐ Povandeninis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Mitologinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Etnokultūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Architektūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Urbanistinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Želdynų	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Inžinerinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus

☒ Istorinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Memorialinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Dailės	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Sakralinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kultūrinės raiškos	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kraštovaizdžio			
(galima pažymėti kelis)	(galima pažymėti kelis)	(pažymėti kiekvienam pobūdžiui tik vieną)	

11. Pavienio ar kompleksinio objekto, ar vietovės reikšmingumo lygmuo yra:

☒ nacionalinis ☐ regioninis ☐ vietinis

(pažymėti tik vieną)

12. Vertybės apibrėžtos teritorijos:

12.1. ribos yra:

Taško Nr., Atkarpa	Būdas	Tikslumas (cm)	Y (ordinatė)	X (abscisė)	Geokodas	Aprašymas
1	K	20	583607,18	6162243,97	kv4	
1-2	-	-	-	-		
2	K	20	583649,33	6162223,93	kv4	
2-3	-	-	-	-		
3	K	20	583638,38	6162172,21	kv4	
3-4	-	-	-	-		
4	K	20	583608,56	6162178,65	kv4	
4-5	-	-	-	-		
5	K	20	583576,12	6162155,88	kv4	
5-6	-	-	-	-		
6	K	20	583557,79	6162137,06	kv4	
6-7	-	-	-	-		
7	K	20	583537,06	6162138,56	kv4	
7-8	-	-	-	-		
8	K	20	583537,99	6162152,13	kv4	
8-9	-	-	-	-		
9	K	20	583519,29	6162152,77	kv4	
9-10	-	-	-	-		
10	K	20	583492,40	6162136,35	kv4	
10-11	-	-	-	-		

11	K	20	583485,89	6162144,17	kv4	
11-12	-	-	-	-		
12	K	20	583542,11	6162202,16	kv4	
12-13	-	-	-	-		
13	K	20	583584,36	6162208,18	kv4	
13-14	-	-	-	-		
14	K	20	583607,18	6162243,97	kv4	
14-1	-	-	-	-		

12.2. plotas yra:

7540,00 kv. m

13. Vertybės apibrėžta apsaugos zona:

13.1. nustatytas**:

☐ apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis

☐ vizualinės apsaugos pozonis

(pažymėti galima abu arba tik vieną)

13.2. apsaugos nuo fizinio poveikio pozonio:

13.2.1. ribos yra:

13.2.2. plotas yra:

0 kv. m

13.3. vizualinės apsaugos pozonio

13.3.1. ribos yra:

13.3.2. plotas yra:

0 kv. m

13.4. apsaugos zonos plotas yra:

0 kv. m

13.5. ☒ nustatyta, kad apsaugos zona nereikalinga***.

14.

(sprendimas, kuriuo objektas ar vietovė paskelbti ar inicijuoti skelbti saugomais****)

15. Šaltiniai ir literatūra (archyvinė medžiaga, tyrimų ataskaitos, publikacijos ir kt.):

15.1. Aukštaitijos partizanų prisiminimai. Sudarė Romas Kaunietis. Vilnius: Margi raštai, 2008, 6 dalis, p. 75. ISBN 978-9986-09-348-0.

- 15.2. ABARIUS, Laimonas. Lietuvos partizanų Šiaurės-Rytų sritys 3-oji Vytauto apygarda (1945-1952). Iš: Laisvės kovų archyvas. Kaunas: Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, 1996, Nr. 16, p. 26, 50, 52. UDK 947.45/084/ La-148.
- 15.3. Debeikių mstl. LiDAR reljefo modelio ištrauka.
- 15.4. Lietuvos centrinio valstybės archyvo skaitmenintų aerofotografijų kolekcija iš JAV nacionalinio archyvo National Archives and Records Administration F 360 SD/ 44 RG, 4 kadras.
- 15.5. Lietuvos gyventojų genocidas 1944-1947, K-S, 2 tomas, 2 knyga. Vilnius: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, 2002, p. 529, 537, 723. ISBN 9986-757-55-X.
- 15.6. Lietuvos gyventojų genocidas 1948, N-Ž. Vilnius: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, 2009, 3 tomas, 2 knyga, p. 272. ISBN 978-609-8037-01-2.
- 15.7. Lietuvos gyventojų genocidas 1949, A-M. Vilnius: Lietuvos nacionalinis muziejus; Lietuvos kariuomenės karių, nukentėjusių nuo sovietinio ir nacistinio genocido, artimųjų sąjunga, 2012, 4 tomas, p. 16, 423, 575. ISBN 978-609-8037-23-4.
- 15.8. Lietuvos gyventojų genocidas 1949, N-Ž. Vilnius: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, 2014, 4 tomas, p. 532. ISBN 978-609-8037-39-5.
- 15.9. Lietuvos gyventojų genocidas 1950-1953, A-M. Vilnius: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, 2019, 5 tomas, 1 knyga, p. 382. ISBN 978-609-8037-87-6.
- 15.10. Lietuvos gyventojų genocidas 1950-1953, N-Ž. Vilnius: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, 2020, 5 tomas, p. 390, 515. ISBN 978-609-8298-02-4.
- 15.11. Lietuvos gyventojų genocidas 1954-1989, 1991, Vilnius: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, 2022, 6 tomas, 1 knyga. p. 276. ISBN 978-609-8298-31-4.
- 15.12. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro memorialinio departamento 2025-07-09 raštas Nr. IPE-22 „Istorinių-archyvinių žinių apibendrinimas apie Anykščių r. Debeikių sen., Debeikių mstl. buvusias žvyrduobes, kuriose liko užkasti 1945-1950 m. žuvusių Vytauto apygardos Liūto rinktinės partizanų palaikai“. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Paveldosaugos biblioteka, f. 45, Vytauto partizanų apygardos aplankas Nr. 8.
- 15.13. Paminklinių objektų sąvadas. Debeikių mstl. kapinės, Debeikių mstl., Debeikių sen., Anykščių r. sav. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro interneto svetainė. Interaktyvus. Prieiga per:
https://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Anyksciai_paminklai.htm#Debeikiu
[žiūrėta 2025 m. lapkričio 11 d.].
- 15.14. Šiaurės Rytų Lietuvos partizanų sritys. Atlasas, Žalioji rinktinė, Vytauto ir Algimanto apygardos. Vilnius: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, 2022, 2 dalis, p. 76, 155, 164. ISBN 978-609-8298-30-7.
- 15.15. ŠIMĖNAS, Antanas. Kovoje dėl Lietuvos laisvės. Kaunas: Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, 1998, p. 222. ISBN 9986-577-23-3.
- 15.16. Žuvusių Anykščių krašto partizanų žinynas. Žinyną parengė Gintaras Vaičiūnas. Vilnius: UAB Petro ofsetas, 2019, p. 67, 69, 272. ISBN 978-609-420-632-0.

16. Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas administraciniam teismui.

Taryba šiuo a k t u

- ☒ n u t a r i a, jog vertybei reikalinga teisinė apsauga.
- ☐ n u t a r i a, jog turi būti patikslinti Registre registruotos vertybės duomenys
- ☐ n u t a r i a, jog Registre registruotai vertybei tik apibrėžiama ar patikslinama apsaugos zona
- ☐ n u t a r i a, jog vertybei apsauga netaikoma

49656

(kodas)

(kodas)

PRIDEDAMA:

1. Fotofiksacija (11 nuotraukų), 11 lapų.
2. Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planas, 1 lapas.
3. Kadastro žemėlapių ištrauka ir nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašas, 3 lapai.
4. LGGRTC istorinė-archyvinė pažyma, 7 lapai.
5. Debeikių mstl. LiDAR reljefo modelio ištrauka, 1 lapas.
6. Antrojo pasaulinio karo Debeikių mstl. aeronuotrauka, 2 lapai.

Pirmininkas

Nėra duomenų

PASTABOS

* Pildoma, kai Taryba nutaria, jog Registre registruotai vertybei tik apibrėžiama ar patikslinama apsaugos zona

** Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ribos nustatomos paskelbtam ar inicijuotam skelbti saugomu objektui. Jeigu objektas inicijuotas skelbti saugomu, nustatytos apsaugos zonos ribos įsigalioja objektą paskelbus saugomu

*** Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ir jos pozonių ribos nenustatomos, jei jis yra draustinyje ar rezervate, taip pat nepaskelbtam saugomu ar neinicijuotam skelbti saugomu objektui bei Kultūros paveldo objektų ir vietovių apsaugos zonų nustatymo taisyklių nustatytais atvejais

**** Pildoma, kai kultūros paveldo objektas ar vietovė yra paskelbti saugomais ar inicijuoti skelbti saugomais